

MAGYAR

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 267 (2551) szám.

Szerda

Nagyvárad, 1940 december 11

Csáky István külügyminiszter belgrádi látogatása túlmegy a magyar-vonatkozású események keretein

Belgrádban nagy előkészületeket tettek a külügyminiszter fogadására

A jugoszláv-magyar kapcsolatok fejlődéséről az utóbbi napokban történt sorozatos megnyilatkozások, a különböző sajtóvélemények és több-kevesebb hivatalos nyilatkozatok, valamint az a célzás, hogy Belgrádba egy magasrangú magyar személyiség érkezését várják, — valamenynyen sejteli engedték már azt a nagyfontosságú eseményt, mely most köztudomásúvá vált: gróf Csáky István külügyminiszter a jugoszláv kormány meghívására ma este Belgrádba utazik.

Hogy mennyire nagyfontosságú ez az esemény, mutatja a német és olasz sajtó rendkívüli érdeklődése a látogatás iránt. A Popolo d'Italia megállapítja, hogy Csáky külügyminiszter belgrádi útja olyan esemény lesz, mely túlmegy a magyar vonatkozású események keretein és a jelenlegi helyzet legfontosabb diplomáciai eseményeinek sorába helyezhető.

Nagy figyelmet szentel a magyar külügyminiszter látogatásának a bolgár sajtó is, mely már egyenesen arról tud, hogy a magyar külügyminiszter támadást kizáró egyezményt ír alá Belgrádban. Hallatszanak olyan bolgár sajtóhangok is, amelyek szerint Csáky külügyminiszter a tengely kiküldöttékként utazik Belgrádba. Berlini körökben jugoszláv-magyar barátsági szerződés megkötéséről is beszélnek.

Csak természetes tehát, hogy a magyar közvélemény is a legnagyobb figyelemmel fordul a külügyminiszter belgrádi útja felé, különösen most, amikor másik közvetlen szomszédunk ismét a gyűlölködés és hazug vádaskodás hangjait küldi felénk az új határokon át.

Csáky külügyminiszter utazásáról a következő távirataink érkeztek:

Magyarország a hid, mely Délkelet-Európát a tengellyel összeköti

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Csáky István gróf külügyminiszter a jugoszláv királyi kormány meghívására kétnapi tartózkodásra Belgrádba utazik. A külügyminiszter utazására elkíséri hitvese is.

A külügyminisztérium részéről Barthelemy Tibor kabinetfőnök, Ullein-Reviczky Antal, a külügyi sajtóosztály főnöke, valamint őrgrof Pallavicini Hubert titkár kísérik el a külügyminisztert, aki kedden este az éjjeli vonattal indul Budapestről. A külügyminiszter kíséretében utaznak a magyar napilapok főszerkesztői és külpolitikai rovatvezetői is.

Berlinből jelenti (MTI): A hétfő esti lapok foglalkoznak gróf Csáky István külgy-

miniszter belgrádi útjával és hangsúlyozzák, hogy a magyar sajtó megállapítása szerint új időszak következik Magyarország és Jugoszlávia kapcsolataiban.

A Berliner Börsenzeitung szerint a jugoszláv sajtónak figyelemreméltó megállapítása, hogy Magyarország a hid, amely Délkelet-Európát a tengellyel összeköti.

ZÁSZLÓDISZBEN A JUGOSZLÁV FŐVÁROS

Belgrádból jelenti (MTI): A jugoszláv főváros nagy előkészületeket tett Csáky külügyminiszter fogadására. A főbb útvonalakat zászlókkal és lampionokkal díszítették fel.

Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter rövidesen viszonzza Csáky István látogatását

Milánóból jelenti (MTI): A kedd reggeli északolaszországi lapok első helyen közlik a magyar külügyminiszter belgrádi utazásáról szóló hivatalos közleményeket. Részletesen leírják a jugoszláviai fogadtatás előkészületeit és ismertetik a tervbevevett tanácskozások programját. A legtöbb lap saját megjegyzést fűz az eseményekhez, még pedig igen rokonszenves beállítással.

A Corriere della Sera belgrádi tudósítója szerint itteni politikai körök Csáky látogatásának nagy jelentőséget tulajdonítanak. Hangsúlyozzák, hogy a látogatás a két ország történelmének egy különösen érdekes pillanatában jött létre. Amikor az európai népeket felszólították a kölcsönös megértés és az igazságosság elvein alapuló rend létrehozására, a magyar-jugoszláv

viszony megerősítése igen jelentőségteljes esemény. Magyarország a tengelyhatalmak barátja és továbbra is támogatja Berlin és Róma politikáját a kényes dunai békének megszilárdítása érdekében. Jugoszlávia a maga részéről érdekeinek megfelelő reális politikát folytat. Könnyű feltenni, hogy Csáky belgrádi utazása, a két ország kapcsolatainak megszilárdítása fontos hatást gyakorol majd a Balkánra.

A Popolo d'Italia felhívja a figyelmet arra a körülményre, hogy Csáky látogatását Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter a legrövidebb időn belül viszonzni fogja. A lap ebben a körülményben annak bizonyítékát látja, hogy Csáky külügyminiszter útja a magyar-jugoszláv együttműködésnek új és gyakorlati kötelekeit fogja megteremteni.

Uj magyar végvári életet!

Irta: Máté-Törék Gyula, ny. testőrezredes.

Ugy érzem, hogy nagy nemzeti és történelmi kötelességet kell teljesítenem!... Fel kell mennem az örök magyarság őrtoronyába s ott kardot kell rántanom, mint a mai magyar élet egyik virrasztója, egyik sasszemű vigyázója. Innét kiáltom lángoló lélekkel és szent meggyőződéssel minden magyarokhoz, de különösen a mostani magyar végek, a mai magyar határőrvidékek magyar, szellemi és lelki vezetőihez: a közigazgatáshoz, a lelkesekhez, a tanárokhoz és tanítókhoz, mindenféle egyesület irányítóhoz! Szeretném tízes szavakkal a lelkekbe égetni és fanatizálni, hogy csupa — merő végvár vagyunk ismét, mint egykoron, évszázadokkal ezelőtt! A legvégváribb helyzetben van a Székelyföld, mely olyan, mint a magyarság hatalmas szirtfokon, hosszan elnyúló fellegrára, amelyet köröskörül a román-ság néptengere nyaldos és már egyszer el is öntött!

A gyeptűnk értelmsége a jelenlegi vad vaskorszak új végvári vitézei és kapitányai kell, hogy legyenek, szellemi, lelki gazdasági értelemben!

A magyar szent földön élő minden más faj és minden más népcsoport halálosan összetart, faja tagjait pontosan nyilvántartja, tűzön, vízen keresztül támogatja, segíti, minden áldozat árán is istápolja, lelkesíti, buzdítja, erősíti! Csak minékünk nem volna szabad ugyanezt tennünk tulajdon hazánkban?!... Ne ámtasuk, ne csaljuk önmagunkat, ezzel nemzetünknek válunk végzetévé!... Minden eddigi magyarságunk nem elegendő a jelenben és még kevésbé a titokzatossá, roppant sok meglepetést tartogató jövőben!...

Az új magyar végvári rendszer nélkül új Magyarország megteremtése, megszervezése, vihartálló felépítése tökéletlen, bűna, ingatag! A határőrvidékeink magyarságának minden életmegnyilvánulását magyarrá, ami eddig is már magyar volt, azt pedig eddigéle soha nem látott mértékben magyarabbá kell tennünk! Teljes és tökéletes (totális) magyarságot kell magunknak és magunk körül kifejlesztünk! Mind evvel a megcsontkított romjából Magyarország újbóli megerősödése alapköveit kell leraknunk.

Képzelnék el, hogy hány végvári városunk van ma?... Vegyük csak elő a térképet! Nemcsak most, hanem minél gyakrabban! Minden nap nézzünk bele a magyarság eme tükrébe! Meglátjuk, hogy mind több nemzeti parancsot fog gondolatlan, feltületes lelkiismeretünkbe riadózni!... Döbbsenteni!... Történelmi végzetünk, hogy Magyarország térképét mindig túlkésőn tanulmányozzuk! Pedig ennek nemzetünk legszentebb szent képévé kell magasztosulnia!

Nagykanizsa, Kőrmend, Szentgotthárd, Szombathely, Kőszeg, Sopron, Magyaróvár, Ersekújvár, Léva, Ipolyság, Balassagyarmat, Lósonc, Rimaszombat, Jolsva, Rozsnyó, Kassa, Sátoraljaújhely, Ungvár, Máramarossziget, Beszterce, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, Marosvásárhely, Szászrégen, Kolozsvár is!... Még Nagyvárad is!... Nagyszalonta

... Békéscsaba, Békésgyula, Makó, Szeged, Baja, Mohács, Pécs!... összesen 37 városunk végvár!... Iszonyúan sok! Ha elmélyedünk e fölött, úgy vértünk minden csöppjében érzünk kell a kegyetlen történelem halálos felelősségi tetemrehívását!... Minden mai végvári magyar nemzeti lelkiismerete kapuján dörömböl és kiáltja, sikoltja, dörögi: Ébredj, végvári magyar! Minden percedben égetően sürgősen és elszántan: Tened kell! — Tened kell! Míg nem késő!...

Legfőbb nemzetlerkölési alapelv: a magyarságot és nem a magyarságból kell élnünk!... Ha kell szenvednünk, áldoznunk és meghalunk! Aki ezt a küldetést, hivatást, itt a magyar földön nem tölti be, az Istentől adott erkölcsi, szellemi, anyagi tehetségéhez mérten teljesen odaadón, az nem érdemli meg, hogy magyarnak nevezze magát!

Trianon irtózatossá lőrténelmi leckéből le kell vonnunk az intő tanulságot új honalapításunkra!

Mindenekelőtt a magyarság népi-faji szent közösségének a szellemét kell megteremteni. A magyar testvéri közösséget megszervezni, hogy minden magyar minden magyarban testvérét lássa s e szerint is éljen! Evégből minden természetellenes választással tövíg lebontandó! A keresztény felekezetek közötti villongások megszüntetendők!

A cím- és rangkorság válaszfalai is leombolandók! Ma a roppant tömegek szent egysege korában csak egységesen összetartó, vasfegyelmű nemzetek maradhatnak fenn!

A végvári sávban 200 hold a legnagyobb földbirtok, mert különösen itt sok soktagú magyar családra van szükség! Legfőbb vezérlő szempont: minél több teljesértékű magyar éljen és megelégedetten megéljen a határőr vidékeinken!...

Magyar óvodák, elemi iskolák, középiskolák, népiskolák, nagyszerű gazdakörök, népi olvasókörök, leventetthonok, testgyakorló (sport) terek, lőpályák építendők! Magyar kül-

KORONA Filmszínház
telefon 13-51.

A toledói fellegvár hősi éposza

ALCAZAR

Ma utoljára

Előadások kezdete d. u. 5, 7 és 9 órakor.

sóban, magyar stílusban! Minlaszerű megszervezéssel és lelkes vezetéssel Ragyogó tisztaságú kórházak, különösen szülőiöthonok! Kis egészségházak! Mindezzel szemben a kocsmák kegyetlen csökkentése, mert ezzel a legnagyobb nemzeti nyavajánkat gyógyítjuk!...

Termelési- és értékesítési szövetkezetek alapítása!

Ezen végvári sávon belül zsidónak nem lehet sem földbirtoka, sem földbérlete, sem üzlete, sem kocsmája, sem háztulajdona, még ideiglenes tartózkodási engedélye sem! Itt csak magyarok és államhű népi csoportok élhetnek!

Belterjes magyar nemzeti társadalmi életnek kell itt lüktetnie! Minden nemzeti ünnepet fanatikusán kell megszervezni! Magyar Est-ek, magyar napok kimagasló művelődési események legyenek, hol a legegyszerűbb munkás, napszámos is a mozinál is olcsóbb árak folytán nemesedhet lélekben és szellemben.

A magyar dal, a magyar zene, a magyar táncok, a magyar szokások szépségeit itt kell a leghódítóbban felragyogtatnunk! A magyar ruhaviselet itt legyen a legáltalánosabb!

Végvári városainkban és határőr falvainkban lengjenek a legnagyobb nemzeti büszkeséggel magyar élethittől duzzadva országzászlaink!

Merjünk mindenkor, mindenben, mindenütt magyarok lenni!

Igy teremtsük meg az új magyar végvári életet!

Szőlősgazdák figyelmébe

Be kell jelelni a rézgálic-igényeket

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad hegybíró hivatalától nyert értesülésünk szerint a nagyvárad szőlősgazdák rézgálicszükségletének bejelentése a hegybírói hivatalban fog történni mátol kezdve. Ma, kedden a Körösoldal és Görögoldal gazdái jelentkezzenek, míg a következő napokon az egymásután következő oldalak gazdái. Hivatalos órá reggel 8-tól déli 2-ig és délután 5-től 7-ig. Fölhívjuk a szőlősgazdák figyelmét arra, hogy rézgálicot csak a hegyközségek útján és valószínűleg csak jegyre fognak kiadni, azért szükségletét minél hamarabb saját érdekében jelentse be mindenki.

Karácsonyi Vásárt rendez a váradvelencei Római Katolikus Nőszövetség

Nagyvárad. Saját tud. Amint a múltban, úgy az idén is, pompás keretek között óhajja megrendezni karácsonyi vásárát a váradvelencei Katolikus Nőszövetség. Női kezek egyévi munkája kerül ismét kiállításra, hogy nyomorban élő iskolás gyermekek téli felruházását előmozdítsák. Folyamatosan vannak az előkészületek, gondos figyelemmel, a legapróbb részletekre, hogy mindenki tetszését megnyerve ez évben is jó eredmény koronázza a vállalkozást. A legnemesebb ügy — a szegények ügye ismét arra készítette a Katolikus Ház kebelében működő Nőszövetséget, hogy felhívást intézzen városunk nemeslelkű lakosaihoz, hogy látogatásával, adományaival biztosítsa a vásár erkölcsi és anyagi sikerét. Velence az a városrész, melynek külső részén legnagyobb a nyomor, ahol a lábellen nélküli, rongyokba öltözött iskolás gyermekek egyetlen karácsonyi öröme az a ruha és cipősegély, melyet az adakozók filléreiből kapnak.

Nyomorban született, nyomorban nevelkedett magyar gyermekek ezek, olyan családok gyermekei, melyek szemeink előtt mentek tönkre, tehetetlenül néztük a családfő kezéből miként veszik ki kenyérkereső szerszámát.

A vásár december 14-én, szombaton este nyílik meg s tart december 19-ig csütörtökön estig, amikor ünnepélyes keretek között zárul be.

Látogatható minden nap délelőtt 10 óratól este 10 óráig.

A román rendszámú gépkocsikat és hajtási igazolványokat május 31-ig lehet használni Magyarországon

A keleti és erdélyi részeken üzemből lévő gépkocsikról intézkedik most a belügyminiszter legújabb rendelkezésében. Az idegen rendszámú kocsikra elhelyezett „magyar kocsi” jelzés ugyanis csak ideiglenes, átmeneti jellegű. Nyilvántartás szempontjából fontos, hogy a kocsik bekerüljenek az ország gépkocsi-állományába.

Ehhez a rendezéshez feltétlenül szükséges volt előbb az új gépjármű-kerületek megállapítása, amelyek a gépkocsik nyilvántartását illetik. Valamennyi erdélyi gépkocsi az illetékes gépjárműkerület székhelyén veszik vizsgálat alá a rendőrhatalóságok, ezután kerül sor a román gépjármű-engedélyek beszolgáltatására, illetve a magyar engedéllyel való kicserélésére.

A visszaesetolt keleti és erdélyi területen lakó román gépjárművezető igazolvánnyal rendelkező egyének ezzel az igazolvánnyal legkésőbb 1941 május 31-ig vezethetnek, ettől a naptól kezdve a román rendszámok és vezetői igazolványok érvényüket veszítik. Aki pedig ezen az időponton túl is román rendszámmal és hajtási engedéllyel közlekedik, súlyos büntetést kap.

A búcsúzó tábormok

Mikor Rájnay tábormok szerkesztőségünkben megjelent és az ő kedves, közvetlen modorában búcsút vett tőlünk, nem udvariassági szabályoknak engedelmessé, hanem őszinte érzéseink tolmácsolásaként fejeztük ki sajnálkozásunkat. A szellem, amit a nagyvárad városrészében meghonosítani igyekezett, a magyar igazságtéves, a keresztény magyar érdekképviselet és, a magyar élniakarás szelleme volt s az emberfeletti munka, amit két és fél hónap alatt végzett, szigorúan ennek a szellemnek a szolgálatában állt. Azért csak sajnálkoznunk lehetett amiatt, hogy ennek a munkatársának idő előtt vége szakadt. A mi lapunk és a városparancsnok tábormok szoros munkatársi viszonyban állott a katonai közigazgatás rövid — túlrövid — ideje alatt. A rendeletek és közlemények, amelyek nap-nap mellett nagy számban érkeztek hozzánk, a mi szerkesztőségi tolvajnyelvünkön a „Rájnay szerkesztő úr” tréfás elnevezést vívták ki számára, csakugyan nem ok nélkül, mert több kézíratról gondoskodott, mint a lap legszorgalmasabb munkatársai. De ugyanakkor, azt hisszük, a tábormok is munkatársainak érezhetett minket, hiszen mi a múltban is, de különösen az ő nagyvárad tevékenysége idejében ugyanazt a szellemet hirdettük, amelyben ő munkálkodott s ha felszabadultságunk első heletben minden erőnkkel is majdnem korlátlanul szókimondással állhattunk a keresztény magyar népi eszme szolgálatában, az jórészt annak a felfogásbeli azonosságunk köszönhető, ami a magyar honvédség felfogását maradéktalanul képviselő és teljes eltökéltséggel érvényrejutató Rájnay tábormok és a nagyvárad keresztény magyar sajtó között fennállott. Ez nagy elégtétel volt számunkra a katonai közigazgatás idején s nem csekély szomorúság most, hogy a közigazgatásnak ez az erős magyar lelkiismeretű munkása teljesen bevégezte tevékenységét és városunkból is tá-

vozik. Nyomat hagy maga után nemcsak azokban a magyar létalapokban, amelyeket megteremtett, hanem a lelkekben is. Hivatalában ünnepélyeken, magánértekezéseiben s mindenekelőtt példájával eszméket terjesztett, amelyek újszerűeknek tünnek fel a liberális és zsidó miázmáktól megfertőzött nagyvárad légkörben, de amelyek olykor egyetlen huszárvágással sokakat felszabadítottak a helyi megköltöttségek bélyegétől és rádöbbenettek az igaz magyar feladatokra. A szigorú ítélet, amelyet Nagyvárad magyar társadalmáról kemény szavakba foglalt, a lelkiismeretvizsgálat komoly óráit szerezte meg sok nagyvárad vezető embernek és — tudjuk — ez a lelkiismeretvizsgálat sok esetben új akarások, új tettek forrásává vált.

Sajnos, azonban azt is tudjuk, hogy a Rájnay tábormok munkája, ítélete, sugalmazása titokzatos erők érvényesülése következtében nem hozhatta meg minden vonalon a várt eredményt. Sőt a magyarság számára üritett, megüsitott helyekre itt-ott már kezdenek visszazsárlingózni a megrendszabályozott bitorkok és újabb létalap-visszahódításokra történnek kísérletek. A katonai közigazgatás alatt meghanyászkodott tilkos erők újból ágálni kezdenek és már fenyegető hangokat is hall az ember...

Jogos aggodalommal tekintünk a jövő elé. S mikor a távozó városparancsnokot „Viszontlátásra” köszöntéssel üdvözöltük, ha nem is annak a reménynek adtunk kifejezést, hogy maga Rájnay tábormok tér vissza ugyanazzal a hatáskörrel, amellyel a keresztény magyar társadalom érdekében becsülettel sáfárkodott, mindenesetre annak az óhajnak adtunk hangot, hogy térjen vissza mielőbb ennek a városnak a falai közé az ő megalkuvást nem tűrő, építő keresztény magyar szelleme. (i. b.)

Még a véráldozat is jobb megoldás, mint egy nép lassú elhalása

Hitler német birodalmi vezér és kancellár nagy beszéde a fegyverkezési üzem munkásai előtt

Berlinből jelentik (Német Távíráti Iroda): A birodalmi Vezér, mint a német véderő főparancsnoka kedden délben az egyik berlini fegyverkezési üzem szerelőcsarnokában beszédet intézett a német munkásokhoz. A gyűlésen az üzemvezetőkön kívül és ezekre menő személyzeteken kívül részt vett Keitel vezértábornagy, a véderő főparancsnokság vezetője, Ley dr. a német munkásság vezetője és Todt dr. fegyverkezési és lőszergyári birodalmi miniszter, Göbbels birodalmi miniszter, berlini körzetvezető nyitotta meg a gyűlést, majd a Führer, mint a német véderő főparancsnoka fordult nagy beszédében a német munkásokhoz. Beszédében a többi között ezeket mondta:

A föld felosztása emberek műve.

Német bajtársaim! Német munkásaim! Mostanában nagyon ritkán beszélek, először azért, mert kevés időm van a beszédre, másodszor, mert az a véleményem, hogy helyesebb a tett, mint a szó. Olyan vita kellős közepén állunk, amelyben többről van szó, mint az egyik vagy másik állam győzelméről. Valójában két világ áll harcban. Megkíséreltem, hogy egész röviden, amennyire időből telik, bepillantást nyújtsak ennek a vitának mélyebb okaiba. Csak Nyugat-Európát akarom fejtegetéseim körébe vonni.

Az egymással szemben álló államok elsősorban szóba kerülő népei a németek, angolok, olaszok és franciák. Népünk a 30 éves háború befejezése után, amikor a müncheni szerződés véglegesen a kis államok százaira bontotta szét, teljes erejét kizáróan belső ügyeire használta el. Ezalatt a világ többi részét felosztották. Nem szerződés, vagy megállapodások útján, hanem kizárólag erőszakkal. A felosztás nem az isteni Gondviselés, hanem emberek műve volt és jórészt az utóbbi 300 év alatt történt. Ekkor kovácsolta össze Anglia óriási világbirodalmát.

A nagy vagyonok és a nagy szegénység közötti úr áthidalása.

A másik nép, amely a felosztás alkalmával megrövidült, az olasz volt, amely hasonló sorsra jutott. Az olasz nép is teljes erejét egymás ellen vívott harcban használta el és a Földközi-tengeren természettől kapott helyzetét nemcsak fenntartani, de megtartani sem tudta. Ilyenformán ez a két erős nép nem jutott jogaihoz. Azt kérdezhetné valaki, döntő jelentőségű-e ez egyáltalán? Az ember nem emlétekből él, hanem abból, amit földjéből munkájából élelmiszerben és nyersanyagban tud megszerezni, amit feldolgozhat és amiből táplálkozhat. Ha saját létalapja túl keveset nyújt számára, akkor élete tengődés. Az adott feszültség első feltétele tehát abban rejlik, hogy a világ életében a dolgok épp úgy alakulnak, mint az elosztása igazságtalan.

Ha az előnyös helyzetben levőknek — folytatta a Vezér, — józan belátása van, akkor beleegyeznek olyan rendezésbe, amely méltányos alapelvek szerint tárgyalható le, mert ellenkező esetben a szerencsétlenségtől üldözött nép egy szép napon elveszi azt, amihez joga van.

Igy van ez a népeken belül és így van kifelé. Befelé ez volt a helyzet, mikor magam elé tűztem, hogy ezt a kérdést a józan észre való hivatkozással oldjam meg annak belátása alapján, hogy egy részről a nagy vagyonok, más részről a nagy szegénység között tátongó árt át kell hidalni. Az élethez egyaránt és egyformán joga van mindenkinek. Minden társadalmi rendszer lényege a gondoskodás arról, hogy ne alalmaznák az osszanak, hanem jogokat állítsanak helyre. Nem arról van szó, hogy azok a népek, amelyek a világ felosztásánál megrövidültek,

irgalomból alamizsnát kapjanak, hanem hogy úgy, mint a társadalmi életben, jogukhoz jussanak. Az élet joga egyúttal jog a földhöz is, amely életet adhat. Ezért a jogigényért harcot is vívtak a népek, ha a józan belátás hiánya létfeltételeiket meg akarta bénítani, mert látták, hogy még a véráldozat is jobb megoldás, mint egy nép lassú elhalása.

A nemzeti egység, mint egy nép erejének alapfeltétele.

A nemzeti egység egyik alapfeltétele volt annak, hogy a német erőt újból megszervezzük és a német népnek megmutassuk, milyen nagy egyáltalán ereje, hogy ennek az erőnek tudatában, megállapítsa és kivívja életigényeit. Ezt a nemzeti egységet akartam elérni a józan értelemez intézett felhívással. Annakidején, tizenöt esztendeje, mindkét részről támadásnak voltam kitéve. Egyesek szememre vetették: te le akarsz rántani bennünket, kik az értelmiséghez, a felelősséghez tartozunk, a többinek a színvonalára. Ezeket nem lehetett megtéríteni. Altalában azonban egyre nőtt azoknak a száma, akik belátták, hogy a nép széthúzásával minden népek tönkre kell menni. A másik oldalról is támadtak, mondván nekünk is megvan az osztályvontudatunk. Az ember nevelésének eredményei és tulajdonságai sajnos legtöbbször a származástól függenek. Mindenki az akar maradni, amivé a hagyományok és nevelése tette. Jól tudom, hogy ami három, négy vagy öt évszázad lassú

Egyheti szünet után ismét összeült a képviselőház

Matolcsy Mátyás a hitbizományok revízióját sürgette.

Budapestről jelentik: A költségvetés letargyálása óta eltelt egy hét után a Képviselőház plénuma kedden délelőtt ülést tartott. Tórs Tibor alelnök tíz órakor nyitotta meg az ülést. A napirend első pontja egyes igazságügyi szervezettek és eljárási kérdések szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása volt, amelyet vitéz Zerinvári Szilárd előadó ismertetett.

Rámutatott arra, hogy a törvényjavaslat helyes intézkedést tartalmaz azzal, hogy ismét három évben állapítja meg a bírói joggyakorlat idejét. A joggyakorlatnak három évben való megállapítására azért is szükség van, mert bizonyos foku diszparitás kezd mutatkozni a közigazgatási pályákon való elhelyezkedés lehetősége és a jogi pályákon való elhelyezkedés lehetősége tekintetében a keresztény ifjúság részére.

A törvényjavaslat második intézkedése az igazságügyminisztérium fogalmazói személyzetének illetményeit kívánja rendezni olyan értelemben, hogy pótlékokat állapít meg azok számára, akik egyenrangú képesítéssel bírnak azzal a képesítéssel, amely a bírói és ügyvédi állás elnyeréséhez ujabban az érettséginek megfelelő képesítéshez szükséges. A törvényjavaslat célja most már abban áll, hogy az igazságügyminisztert bizta meg azzal, hogy állapítsa meg, mikor fog bekövetkezni az idő, amikor a telekkönyvvezetői kinevezést minden körülmények között érettségi vizsgához kell kötni.

A törvényjavaslat intézkedik a fegyelmi bíróság taglétszámának felemeléséről.

A hitbizományalapító levelek rendszerint már évszázadokkal előbb keltek és most olyan intézkedésre van szükség, amely számot vet a megváltozott életviszonyokkal. A törvényjavaslat kihirdetése napján lép életbe.

A törvényjavaslathoz elsőnek Matolcsy Mátyás szól hozzá. Kifogásolta a törvényjavaslat címét, amely szerinte hiányos, mert eltérő kérdéseket foglal össze. Főleg a hitbizományok kérdéseivel kíván foglalkozni. A hitbizományok a múlt század közepe táján szaporodtak el és nézete szerint ez az egyik oka a világháború előtti

Vagyoncsere

Elcsereíнем a Bánát legnagyobb városában lévő kitűnően megalapozott gyári érdekelttségemet, amely circa tízmillió leit képvisel, olyan Magyarországon lévő vagyonnal, mely lehet részben ingatlan is, de főképen készpénz érdek. A Romániában lévő gyár árja vállalat, nagyszámú és nagyon egészséges vállalkozás. A részvények 40%-a az enyém, de még 18% azonkívül is esetleg átvehető.

Feltétlenül komoly reflektáns ajánlatát kérem továbbításra Békés Jenő Budapest, V., Falk Miksa u. 3. «Palatinus penzió»

fejleménye, ezt nem küszöbölheti ki egy ember két-három vagy öt esztendő alatt. A lényeges csak az, hogy valaki elinduljon a kiküszöbölés útján.

Beszéde végén a birodalmi vezér és kancellár hangoztatta, hogy Németországban annyi hadianyag van felhalmozva, hogy még ugyaszólván egy hónapra vált sem használtak fel abból. Emberekben pedig Németország a mai napig annyit sem veszített, mint annakidején 1871-ben Poroszország egyedül.

A háború végeztével Németország hatalmas építőmunkába fog kezdeni s a világ csak akkor fog ráeszmélni a tőle oly sokszor hangoztatott igazságra, hogy a világon a vezető szerep nem a tőkét, hanem a munkát illeti meg.

nagy kívándorlásnak és a zsidók beözönlésének. Az egész intézményt revízió alá kell venni és bele kell illeszteni egy nagy magyar földrendezés keretébe, amely a parasztság kezébe juttatja a költségvetésben lévő birtoktesteket. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Huszovszky Lajos helyesli azt a rendelkezést, hogy a fiatal erdélyi ügyvédek, az ügyvédi vizsga letétele nélkül megtarthatják ügyvédségüket. Meggyőződése, hogy a fiatal erdélyi ügyvédi generáció teljes erejével igyekszik a szükséges elméleti és gyakorlati tudást elsajátítani.

Összeült a református egyház-törvényalkotó testülete

A Pesti írja: A magyarországi református egyház törvényalkotó testülete, az országos zsinat ülésére ült össze, hogy a visszacsatolt keleti és erdélyi részek református önkormányzati testületeit az anyaországi egyházzal való újraegyesítéséről törvényt alkosson. Rava sz Laszlo püspök, lelkeszi elnök áldást könyörgő imája után Balogh Jenő főgondnok, világi elnök megnyitó beszédében arról szólt, hogy 526 egyházközséggel összesen 538.000 magyar református tért haza.

Időjárás

Mérsékelt nyugati szél, sok helyen köd. Egyes helyeken, főként északon kisebb eső, vagy havazás, a magasabb hegyeken havazás. A nappali hőmérséklet alig változik. Az éjszakai fagy nyugaton csökken, keleten még erős marad.

Orvosi hír. Dr. Szedlák Ödön, közkórházi főorvos, idegyógyász, rendeléseit megkezdte. — Szilágyi Dezső utca 10. szám.

Rendelet, hirdetmények

Vendéglőkben, kifőzésekben, kocsmákban, kávéházakban és kávémérésekben kiszolgáltatható ételek korlátozása

Nagyvárad thjf. város közigazgatási ügyosztálya, mint I. foku iparhatóság 42031—1940. szám alatt a következő hirdetményt adta ki a vendéglőkben, kifőzésekben, kocsmákban, kávéházakban és kávémérésekben kiszolgáltatható ételek korlátozása tárgyában.

A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter ur fenti tárgyban kiadott 119646—1940. K. K. M. számú rendeletével életbe léptetett korlátozásokat az alábbiakban közlöm a város közönségével:

1. §.

1. Vendéglőkben a hatályban levő egyéb korlátozások (hustalan napok) figyelembevételével a következő ételeket szabad készíteni és kiszolgáltatni:

kétféle levest,
egyféle előéltelt,
egyféle haléltelt,
kétféle sültet,
kétféle száraz és kétféle zöld köretet,
kétféle tésztát.

2. Az 1. pontban felsorolt ételeken felül megfőzésre frissen készítve csak kétféle húséltelt szabad kiszolgáltatni. Ezt a két húséltelt az étlapon fel kell tüntetni.

3. Egy husadag sulya csonttal 150 grammnál, csont nélkül 120 grammnál, szárnyasnál 200 grammnál, a főzésekhez feltétlenül adott husadagnak sulya pedig csont nélkül 60 gr-nál nagyobb nem lehet.

4. Az apró husokból és belső részekből (paprikás, pörkölt, gulyás, töltött, rakott káposzta, töltött paprika, nyelv, tüdő, szív, vese, velő, mirigy, máj, vér, sertésfej és láb, borjú fej és láb, ökörszáj és ököruszály stb.) kétféle ételt szabad kiszolgáltatni.

5. A friss, aszalt, vagy főtt gyümölcs, a salátafélék, a sajt és cukrászsütemény készítése és kiszolgáltatása nem esik korlátozás alá.

2. §.

Kifőzésekben a hatályban levő egyéb korlátozások (hustalan napok) figyelembevételével naponként legfeljebb kétféle levest, kétféle főzeléket, egyféle húséltelt, kétféle tésztát, akármilyen hintéssel vagy töltéssel, az apró husokból és belső részekből (paprikás, pörkölt, gulyás, töltött, rakott káposzta, töltött paprika, nyelv, tüdő, szív, vese, velő, mirigy, máj, vér, sertésfej és láb, borjú fej és láb, ökörszáj és ököruszály stb.) pedig egyféle ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni. Az 1. §. 3. bekezdésében foglalt rendelkezéseket a kifőzésekre is alkalmazni kell.

3. §.

1. Minden hét csütörtök napján vendéglőkben, vendéglői üzemet fenntartó kávéházakban, kifőzésekben, kifőző üzemet fenntartó kávémérésekben és meleg ételek kiszolgáltatására jogosított kocsmákban az 1. § 1., 2. és 4. bekezdésében, illetőleg a 2. §-ban felsorolt ételek helyett déli tizenkét órától délután négy óráig és esti hét órától kezdve csak kétféle egytál ételt szabad kiszolgáltatni. Ezen a napon déli tizenkét óráig és délután négy és hét óra között szintén csak kétféle ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni és pedig azzal a korlátozással, hogy az említett időben felszolgált meleg ételeket csak az 1. §. 4. bekezdésében felsorolt anyagokból szabad készíteni és hideg ételként csak kolbászt szabad kiszolgáltatni. Vendéglői üzemet fenntartó kávéházakban és kifőző üzemet fenntartó kávémérésekben déli tizenkét óráig és délután négy és hét óra között csak kétféle húséltelt; sonkát és egy tálon kétféle felvágottat szabad kiszolgáltatni. Az egytál ételen napon a vendég részére ételt frissen készíteni és kiszolgáltatni nem szabad.

2. Kávéházakban és kávémérésekben egytál ételen napon az egész napon át húsélteltként csak kétféle húséltelt; sonkát és egy tálon kétféle felvágottat szabad kiszolgáltatni, a kocsmákban, amelyekben csak hideg ételt szabad adni, húsélteltként csak kétféle hideg ételt szabad kiszolgáltatni.

3. Az egytálételen napon az 1. §. 5. bekezdésében felsorolt élelmicikkek kiszolgáltatása nem esik korlátozás alá.

4. §.

1. A diétás ételek szakszerű és rendszeres kiszolgáltatására berendezett üzemek, annak, aki orvosi rendeletre diétát tart és ezt orvosi bizonyítvánnyal igazolja, a hustalan napokra vonatkozó korlátozások figyelembevételével, az egytálételen kiszolgáltatható ételektől eltérő diétás ételeket az étlapon feltüntetni nem szabad.

2. Az 1. bekezdésben említett üzemek tulajdo-

nosai azt, hogy diétás ételek kiszolgáltatására vannak berendezve, a törvényhatóság első tisztviselőjének (polgármesterének) 15 nap alatt bejelenteni és igazolni kötelesek. A törvényhatóság első tisztviselője (polgármester) a közölt adatokat további 15 nap alatt megküldi a M. kir. Kereskedelmi Hivatalnak.

5. §.

A jelen rendelet hatálya alá tartozó üzemekben kiszolgáltatható kenyéradagnak sulya 60 grammnál nagyobb nem lehet.

6. §.

1. Az a vendéglős és vendéglői üzemet fenntartó kávé, aki az 1., a 3. § 1. bekezdésében, a 4., illetőleg az 5. §-ban, az a kifőzőiparos, kifőzőüzemet fenntartó kávémérés és kocsmáros, aki a

3., illetőleg az 5. §-ban, az a kávé és kávémérő, aki a 3. § 2. bekezdésében, illetőleg az 5. §-ban megállapított rendelkezések valamelyike ellen vét, amennyiben eseteleménye súlyosabb büntetés alá nem esik, kihágást követ el és pénzbüntetéssel büntetendő.

2. Az 1. bekezdés alá eső kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás, ha azt olyan egyén követte el, aki ilyen kihágás miatt jogerős ítélettel már meg volt büntetve és büntetésének kiállása óta 2 év még nem telt el.

7. §.

Jelen rendelet 2. §-ában megállapított munkakörnek a kifőző iparos által tullépését a vendéglőipar jogosulatlan gyakorlásának kell minősíteni.

A 119.646. I. 6—940. KK. M. r. 3. §-a értelmében a város polgármestere a vármegey alispánjával egyetértésben az egytálételen napot csütörtök napban jelölte ki.

A fenti rendelkezések folyó hó 12-én csütörtökön lépnek hatályba.

A kiszolgáltatható ételek a vendéglőkben és mindazon helyiségekben, melyeket a fenti rendelet érint, látható helyen kifüggesztve tartandók. Az étlapon minden fogyasztható ételára feltüntetendő.

Nagyvárad, 1940. december 7-én.

Dr. Varga László, s. k., tanácsnok,
a közigazgatási ügyosztály vezetője,
mint I. foku iparhatóság.

Rendelet az alkalmazottak illetményi adójának befizetéséről

Nagyvárad thjf. város polgármestere hivatala 42530—1940. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Hivatkozással a m. kir. pénzügyminiszter 1940. december 1-én megjelent 400—1940. P. M. sz. rendelet 19. §-a 1. bekezdésére, tudomására hozom az érdekelteknek az alábbiakat:

A munkaadóknak az alkalmazottak illetményeire vonatkozó nyilvántartási és adólevonási kötelezettsége 1940. évi december hó 1. napjával kezdődik. A munkaadó tartozik az 1940. évi december hó 1. napjától az alkalmazott adóköteles jövedelméből szavatossággal mellett levonni és azt minden hónap 25. napjáig a munkaadó üzletének helye szerint illetékes város pénztárába az erre vonatkozó illetményjegyzék kapcsán beszoolgáltatni. Az első befizetést az 1940. évi december hó 25. napjáig kell teljesíteni. Ugyancsak az 1940. évi december hó 25. napjáig tartozik a munkaadó befizetni az 1940. évi december hó 1. napja előtt érvényben volt adóügyi jogszabályok alapján a munkaadó által az 1940. évi november havi illetményekből visszatartott „fizetések utáni adót” is, amelyek december hónapban fizetettek ki.

Az 1940. évi november hó 30. napjáig esedékesé vált fizetések utáni adók 1940. évi december hó végéig meg a régi jogszabályok szerint a m. kir. pénzügyigazgatóságnál fizetendők be.

Az a munkaadó, aki a kereseti adót az alkalmazott adóköteles jövedelméből szavatossággal mellett köteles levonni, illetőleg befizetni, tartozik alkalmazottairól az 1940. évi december hó 1. napjától állandó nyilvántartást vezetni, amelyek legálább az alkalmazott nevét, születési évét, állandó lakóhelyét, az alkalmazás közelebbi megjelölését, a belépés napját, a kikötött pénzbeli járandóság összegét, a természetbeni járandóságokat, az illetmények fizetésének időpontját, a mellékjárandóságok összegét és a kilépés napját kell tartalmaznia. A nyilvántartást a vállalat telephelyén, illetőleg ott kell vezetni és tartani, ahol az alkalmazottak felfogadása és elbocsátása, illetőleg a járandóságok kifizetése történik.

A fentiek szerint tehát minden munkaadó köteles alkalmazottait 1940. év december hó 25-ig bejelenteni, egyben leróni az alkalmazottak kereseti adóját, továbbá különadóját, valamint a rokkantellátási adót.

Ezen bejelentés a papirkereskedésekben kapható nyomtatványokon történik és ezeket a munkaadó tölti ki 2 példányban, a szavatosság mellett, ugyancsak saját maga számítja ki az esedékes adókat. A kiszámítási kulcs a nyomtatvány hátlapján található.

Az így kitöltött űrlapokat a városi adóhiva-

Frenczel Sándor
üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Ezület üvegezés
Képkerekezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44

Telefon: 19-13

tálnál kell beadni és pedig azon kerületben, ahol a munkaadó foglalkoztatja alkalmazottját. A megfelelő adókerület azonnal ellenőrzi a kiszámítás helyes voltát és számfejt az esedékes adókat, amit a bejelentő a városi adóhivatali pénztárnál — földszint 21. számú szoba — fizet be.

Bejelentés adá esnek az összes alkalmazottak — akár pénzben, akár természetben kapják járandóságukat, azonban az utóbbi esetben a munkaadó csupán a természetbeni járandóságot nevezi meg s így természetesen az esedékes adókat sem számítja ki, hanem ezeket a városi adóhivatal állapítja meg, értékelve a járandóságot.

Az alkalmazottak kereseti adójának alapja az adóévben élvezett fizetés, bér, zsold, díj, napi-díj, lakpénz, személyi pótlék (zsoldpótlék), korpótlék, működési, drágasági és bármilyen más pótlék és jutalom fejében vagy más egyéb címen járó állandó természetű illetmény, továbbá a jutalék, részesedési jutalék, egyezmény vagy darabszám szerint járó díj, napidíj, máségyéb a jogszabályokból eredő változó természetű járandóság; végül a nyug- és kegydíjak, nevelési járulékok, vagy más ilyen természetű nyugellátások, végkielégítések és nyugdíjmegváltások, amelyeket a szolgáltatadó nyug- és kegyellátási intézet, alap vagy alapítványtól ad. A természetben (ellátásban, használatban stb.) járó illetmények pénzbeli értéke a helyi viszonyoknak megfelelően számítandó ki. A kereseti adó alapjába nem tartoznak azonban a szolgálati és munkabérvizonyból származó azon járandóságok, amelyek meghatározott hivatali, illetve szolgálati kiadással (üzleti utazással stb.) vannak egybekötve.

A fenti adók csak abban az esetben fizetendők be, ha az alkalmazottak keresete meghaladja a heti 20 pengőt, illetve a havi 80 pengőt, ellenkező esetben az alkalmazott illetménye adómentes.

Nyomatékosan felhívom az érdekeltek figyelmét a fentiek pontos és lelkiismeretes betartására, mert ellenkező esetben a kereseti adótörvény 45. §-a 2. bekezdés 3. pontja alapján 100 pengőig terjedő pénzbírság róható ki.

Nagyvárad, 1940. december 9.

Dr. Gyapay, s. k.
h. polgármester.

Jelentkezni kell a rendezetlen nyugdíjüggyekkel

Nagyvárad thjf. város polgármestere a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom mindazokat, akik a katonai közigazgatás tartama alatt nyugdíjuk megállapítását vagy folyósítását kérték, vagy akik még nincsenek nyugellátásra felvéve, hogy folyó évi december hó 13-án a városház földszint 21. sz. szobájában délután fél 5 és 7 óra között jelentkezzenek felvételre összes igazoló irásaikkal.

Nagyvárad, 1940. december hó 9.

Dr. Gyapay,
h. polgármester.

Telefon: 18.01.
Belvárosi Mozdó

Szerdán utoljára
Borcsa Amerikában

Nem élhetnek muzsikaszó nélkül

Móricz Zsigmond első filmje, amely édes, bus, mint a magyar nóta.
Főszerepben: Jávor Pál, Somogyi Erzsí, Vaszari Piri és Gózon Gyula.

Bazilli Mihály a villamosüzem, Király Lajos a vízmű igazgatója

A villamosüzemnél Andrassy Gyulával,
a vízműnél Dobozy Györggyel töltötték
be a mérnöki állást

Nagyvárad. Saját tud. A belügyminiszterium jóváhagyta a nagyvárad városi üzemek keretében megszervezett mérnöki állásokat. A jóváhagyás alapján a polgármester megejtette a kinevezéseket. A villamos művek igazgatójává kinevezte Bazilli Mihály igazgatót, aki a román uralom alatt is szolgálatot teljesített s akit 1938-ban teljesen jogtalanul tettek ki állásából. Melléje mérnöknek kinevezte Andrassy Gyula okleveles gépészmérnököt. A vízművek igazgatójává kinevezte Király Lajos okleveles építésmérnököt, melléje beosztott mérnöknek Dobozy György okleveles építésmérnököt.

Kormányválság Franciaországban

A *Mai Nap* írja: Fenntartással közöljük, hogy Vichyben a keddre virradó éjjel váratlanul francia kormányválságról szóló hírek kaptak szárnyra. Beavatott politikai körökben ugyanis Laval lemondását lehetségesnek tartják. Laval és Darland tengernagy kiválásáról beszélnek, akik állítólag ellentétben állnak a kormány többi tagjával. Laval nem élvezi teljesen a francia politikai körök bizalmát, ami szükséges az általa betöltött felelős álláshoz.

Székesfehérvár polgármestere Nagyváradon

A m. kir. belügyminiszter az erdélyi és keleti területek törvényhatósági jogú és megyei városaiba a trianoni területről közigazgatási szaktekintélyeket küld ki, hogy tanulmányozzák a polgári közigazgatás megszervezésének menetét és gyakorlati tanácsokkal szolgáljanak. Nagyváradra Csikáry székesfehérvári polgármestert küldte ki a belügyminiszter. Székesfehérvár polgármestere a magyar közigazgatásban igen jelentékeny szerepet tölt be. Az ő vezérése alatt, mint ez köztudomású, Székesfehérvár egészen váratlan lendülettel indult fejlődésnek. A város közönsége örömmel üdvözli a polgármestert körünkben.

Földművesküldöttség a földművelésügyi miniszteriumban

A *Magyar Kurir* jelenti: Vasárnap tartotta közgyűlését a Keresztény Szocialista Földművesek és Földmunkások Országos Szövetsége 76 község kiküldötteinek jelenlétében. Az egymás után felszólaló kiküldöttek hangoztatták, hogy a keresztény szocialista földművesek nem akarnak ingyen földet és semmiféle ajándékot, vagy jutalmat, hanem becsületet munkával szerzett megélhetést kívánnak, amellet a munkaidő maximalizálását, az arató sommás munka, a napszám rendezését, a közegészségi és betegségi biztosítás további kiépítését. A kívánásokat határozataiba foglalva küldöttségileg vitték hétfőn a földművelésügyi miniszterhez. Tobler János és Reibel Mihály országgyűlési képviselők felszólalása után a távollevő földművelésügyi miniszter képviselője hangoztatta, hogy a földművelésügyi kormány mindenkor kész intézkedéseivel és rendelkezéseivel a földműves munkásság érdekeit szolgálni.

Bántalmazzák a románok a Marosvásárhely környékéről átmenő kettős-birtokosokat

Lehetetlené teszik számukra a terményeik betakarítását
és átszállítását

Marosvásárhelyről jelentik (MTI): A várostól 25 kilométernyire levő Mezősámsond lakosságának súlyos károkat okoznak a román hatóságok. A terményük betakarítására román területre átmenő kettős birtokosokat megakadályozzák abban, hogy terményeiket áthozzák a határon. Az egyik román altiszt arra kényszerítette a magyar gazdákat, hogy letérdepeljenek és román imádságokat mondjanak. A katonák szuronyt szegeztek a gazdákra, amíg az imádságot el nem mondták. Egyik altiszt több magyar gazdát tetteg bántalmazott. Minthogy a magyar gazdák a román hatóságok zaklatásai miatt nem mernek átmenni a határon, ro-

mán területen lévő terményeiket az ottani román lakosság elprédálja.

KITOLONCOLTAK SOK MAGYART
A ROMÁN TERÜLETRE ESŐ UD-
VARHELYMEGYÉBŐL

Marosvásárhelyről jelentik (MTI): A román területre eső udvarhelymegyei Alsórákos községben a község román bírójának felhívást intézett a lakossághoz, hogy jelentkezzenek azok, akik át akarnak menni magyar területre látogatni. A felhívásra sokan jelentkeztek olyanok, akiknek hozzátartozói magyar területen élnek. A jelentkezőket azután áttoloncolták a határon és nem engedték vissza őket.

Nagy harc folyik az északafrikai harc- téren angol támadócsapatok és az olasz arcvonal között

Továbbra is erős nyomást fejtenek ki a görögök
Pogradec vidékén

A német főparancsnokság végső leszámolásra
készül Anglia ellen

(*Mai Nap*.) Belgrádból jelentik: Kairóból jelenti a *Politika*: Brit erők meglepetésszerű támadást intéztek nagy szélességben Sidi el Barani ellen. Az olasz arcvonal hétfő reggel óta állandóan harcban áll az angol támadó csapatokkal.

Belgrádból jelentik (Bud Tud.): A jugoszláviai határról érkezett jelentés szerint a leghevesebb csaták Pogradectől északra az Ochrid-tó partja mentén folynak. A görögök különösen a jobb szárnyon fejtenek ki nagy nyomást és az Ochrid-tó mentén támadva Piskupatig nyomultak előre. Az olaszok igen erős ellenállást fejtettek ki.

ÓRIÁSI KATONAI ESEMÉNYEK VÁRHATÓK AZ ANGOL SZIGET ELLEN

Berlinből jelenti a *Politika*: Az Anglia ellen intézett legutóbbi támadásokban olyan nagyszámú gép vett részt, mint még csak egyszer, az emlékezetes szeptember 7-iki támadásban. Elérkezettnek látszik az időt a német főparancsnokság, hogy Angliával leszámoljanak. Német katonai köröknek az az óhaja, hogy Angliával tavaszig végezzenek. Arra számítanak, hogy napokon, vagy heteken belül óriási katonai események indulnak meg az angol szigetek ellen.

Newyorkból jelentik (Német Távírási Iroda): Londoni tudósító leírja a bízalmas pusztulást a legutóbbi támadás után, majd hozzáfűzi, hogy a londoni sajtó a légi támadásokra utalva annak a reményének ad kifejezést, hogy a közvélemény egyrésze és a kormány tagjai

is most már felriadnak önelégültségükből. A lapok vezércikkjei arra mutatnak, hogy Hitler még mindig oda tud tűni és ezt a képességet minden erővel ki is használja. A lapok a legnagyobb erőfeszítést követelik, különösen a kötelező munkástoborzás terén és tevékenyebb gazdasági politikát kívánnak. A *Daily Mirror* szerint az angol kormány kebelében komoly vi szályok dülnek. (MTI.)

TORPEDÓTALALAT ÉRT EGY
KANADAI ROMBOLÓT

Ottawából jelentik (Reuter): Hivatalosan jelenti, hogy a *Sauvay* kanadai rombolót az Atlanti Óceán keleti részén ellenséges tengeralattjáróval vívott küzdelem során torpedótalalat ért. 24 tengerész életét vesztette, 18 megsebesült. A hajó befutott egy kikötőbe, hogy kijavíthassák sérüléseit. A sebesült tengerészeket kórházba szállították. (MTI.)

Rómából jelentik: A Stefani iroda tudósítójának jelentése szerint a német tengeri haderő két új 35.000 tonnás hadihajót állított szolgálatba. Ezzel az ilyen típusu hadihajók száma négyre emelkedett. (MTI.)

Elkobozzák a külföldi nemjő románok vagyonát, Bukarestből jelentik: (MTI) Megjelent a hivatalos lapban az a rendelet, amelynek értelmében a külföldön tartózkodó és a román állam érdekeit sértő tevékenységet kifejtő román állampolgárokat megfosztják állampolgárságuktól, vagyonukat elkobozzák. Az állampolgárságuktól megfosztott románok vagyonát szintén elkobozzák.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
 15 P, egy óra 2.50 Pengő
 Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.

A hadirokkantak küldöttsége a főispánnál.
 Hlatky Endre főispánt hétfőn a nagyváradi hadirokkantak küldöttsége kereste fel, Vargha Jenő tartalékos főhadnagy vezetésével. Vargha Jenő ismertette a nagyváradi rokkantak legfontosabb problémáit. A főispán meghallgatta az előterjesztést és biztosította a hadirokkantakat az egész tisztviselői kar legteljesebb megértéséről.

LUKÁCS ÖDÖN VISSZAUTAZOTT BUDAPESTRE. Lukács Ödön ny. miniszteri osztályvezető hétfőn délelőtt 11 óra 40 perckor Nagyváradról visszautazott Budapestre családjával együtt.

Orvosi hír. Dr. Baranyai Lajos orvos, bőrgyógyász, urológus rendelőjét megnyitotta, Horthy Miklós utca 25. emelet.

SZEGEDI FELKELŐK ÉS ÖNVEDELMI SZERVEZETEK NAGYGYÜLESE BUDAPESTEN. Ungár. (MTI.) Az ellenforradalmi szegedi felkelők, továbbá a megszállt területen működött önvédelmi szervezetek budapesti december 15-iki nagygyűlésére Kárpátalja minden részéből eddig mintegy kétezeren jelentettek be részvételüket. Résztvesznek a ruszin és huul szervezetek tagjai is.

Törökországban drágább lesz a kenyér. Istanbulból jelentik: (Stefani.) Péntektől kezdődően felemelik a kenyér árát. (MTI)

Legszébb, legolcsóbb fényképek

RONA fényképésznél
 Nagyvárad, Teleky-utca 4.

PINTOR ÉS PELLEGRINI OLASZ TÁBORNOKOK KATASZTRÓFÁJA. Rómából jelentik: A Torinónál lezuhant Pintor és Pellegrini tábornokok halála egész Olaszországban ószinte fájdalomt keltett. A szerencsétlenül járt Pintor tábornok utódjává Camillo Grossi tábornokot nevezték ki az olasz-francia fegyverszüneti bizottság elnökévé.

Lezárták az indokínai határt. Sanghajból jelentik: (NTI) Csangkaisek kormánya közölte, hogy vasárnap lezárták Francia-Indokína felé a határt, mert nem tudták biztosítani a júnani vasutvonal biztonságát. (MTI)

A SZANISZLÓ-UTCÁBA KÖLTÖZÖTT A VÁROSI KÖZÉLMEZÉSI HIVATAL. Nagyvárad, Saját tud. A város közéleti hivatala, mely eddig a városháza II-ik emeletén foglalta el helyét, hétfőn délután a Szaniszló-utca 15. szám alá helyezte át hivatalát. Mint értesülünk, ennek az ügyosztálynak vezetése olyan szakavatott kezekbe került, mely biztosítja a közönség rendszeres és bonyodalommentes eljártását a jövőben. Ezzel szemben a közéleti ügyosztály vezetése felkéri a közönséget arra, hogy tartsa magát szigorúan a kiadott hirdelmények és tájékoztatók szövegéhez, mert ezzel elkerülhetők lesznek az esetleges panaszok.

Jól mulathat a Törekvés karácsony másodnapján a Kereskedelmi Csarnokban!

DECEMBER 31-IG LEHET KÉRVÉNYEZNI A DOHÁNYELADÁSI ENGEDÉLYEKET. Nagyvárad, Saját tud. A pénzügyigazgatóság közleménye szerint a dohányeladási engedélyek kérvényezési határideje folyó év december 31-én lejár. Halmérsi engedélyek megszerzése iparengedélyhez van kötve és ezt azok kapják meg, akik ezt a város iparügyi osztályától újban nyert iparengedély alapján kérelmezik. A kérelmezéseket dr. Zdraveczy István pénzügyi segédtitkárhoz kell benyújtani.

A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak december 12-én, csütörtökön este nyolc órakor a füzessutcai munkásotthon nagytermében a szervezet keretén belül nagygyűlést tart, melyre az érdekeltek megjelentését kéri a vezetőség.

Házassági hír. Lechli Magdolna és Tet Teodor házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

HÓMAN KULTUSZMINISZTER BERLINBE UTAZIK. Berlinből jelenti a *Politika*: December 13-án a Német Magyar Társaság meghívására Berlinbe érkezik Hóman Bálint kultuszminister, aki két napot tölt a német fővárosban és egyetemi előadást tart. Januárban látogat el Magyarországra Russt német és Bolta olasz közoktatásiügyi miniszter, akiket a kolozsvári egyetem díszdoktoraivá avat.

Kegyetlenkednek a görögök az olasz alattvalókkal. Rómából jelentik: (Stefani.) A görögországi olasz kolóniák mintegy 150 tagja, köztük több diplomáciai és konzulatusi tisztviselő Rómba érkezett, ahol fogadásukra megjelent a pályaudvaron a külügyminisztérium protokollfőnöke, Grazi olasz követ és több más előkelőség. A menekültek megismételték Belgrádban és Trieszthen tett kijelentéseiket a görögöknek a gyűjtőtáborokban elhelyezett olaszokkal szemben tanúsított kegyetlenkedéséről. (MTI)

TAGFELVÉTEL LESZ DECEMBER HÓ 17-ÉN A SAJTÓKAMARÁBAN. Budapest. (MOT.) Az Országos Magyar Sajtókamara kiadói fősztályának választmánya december hó 17-én 12 órakor a Sajtókamara helyiségében ülést tart. Tárgy: folyó ügyek, tagfelvételek. Az Országos Magyar Sajtókamara újságírói fősztályának választmánya december 17-én fél 1 órakor a Sajtókamara helyiségében ülést tart. Tárgy: folyó ügyek, tagfelvétel.

Összeült két spanyol halászgömb. Madridból jelentik: (Stefani.) Csak most vált ismertté, hogy vasárnap a Dolores és a Castillia spanyol halászhajók összeültek. A Dolores percekkel belül elsüllyedt és 52 főnyi legénységéből csak hatot sikerült megmenteni. (MTI)

A KERESKEDELMELI TANÁROK KÖZGYÜLESE. Nagyvárad, Saját tud. A kereskedelmi szakiskolai tanárok országos egyesülete december 15-én délelőtt háromnegyed 11 órakor Nagyváradon a Baross Gábor kereskedelmi iskola dísztermében tartja 47. évi rendes közgyűlését. Ezt megelőzően délelőtt féltkor közorut helyeznek a közgyűlés résztvevői a Szent László-szobor talapzatára.

Pályázat tényleges tiszti szolgálatra. A honvédség hivatásos tiszti állományának kiegészítése céljából a tartalékos tisztek és tisztjelöltek a hivatásos csapatállományban való felvételüket kérhetik. Általában pályázhatnak azok, akik 31 életévüket túl nem lépték, keresztény származásukat igazolják, magyar állampolgárok, feddhetetlen előéletűek. Felhívjuk a tartalékos tisztek figyelmét, hogy ezuttal nős tisztek is pályázhatnak. Nem tartalékos hadnagyi rendfokozatért csak akkor, ha 1933 és ennél idősebb karpaszományos évfolyamba tartoznak, vagyha 1934-1935 évi karpaszományos évfolyamhoz tartoznak, de azóta megszakítás nélkül szolgálnak.

Közgyűlési meghívó. A „Delta” Építő Rt. nagyváradi bejegyzett cég 1940. évi december hó 20-án délelőtt 10 órakor tartja saját üzleti helyiségében (Bémer tér 4. szám) rendkívüli közgyűlést, amelyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy a közgyűlésen csak oly részvényes lehet jogokat gyakorolni, mely a közgyűlést megelőző napon déli 12 óráig az Egyesült Bank R. T. Nagyvárad, Bémer tér 4. pénztáránál letételt. Amennyiben a folyó évi december 20-ára összehívott közgyűlésen kellő számú részvényes nem jelenne meg és így a közgyűlés határozatképtelen lenne, az újabb közgyűlés december hó 28-án délelőtt 10 órakor lesz megtartva, tekintet nélkül a megjelenő részvényesek számára. Tárgysorozat: 1. Igazgatósági tagok lemondásának elfogadása. 2. Felügyelő bizottsági tagok lemondásának elfogadása. 3. Új igazgatósági tagok megválasztása. 4. Új felügyelő bizottsági tagok megválasztása. 5. Esetleges indítványok. Nagyvárad, 1940. december 10. Az igazgatóság.

Elveszett. A Katolikus Körben szombaton tartott Mikulás-esten Fónai Márta színművész nő elvesztett egy piros pénztárcát, amelyben 20 pengő és egy ezüst lánc volt, két éremmel. Ez utóbbi a művész nő kedves emléktárgyai közé tartozik, azért nagyon kéri a megtalálót, adja be a színházi pénztárba. A művész nő a megtalálóra bizza, hogy a 20 pengőt szintén visszaszolgáltatja-e vagy pedig megtartja magának.

RENDELET A GYŰLEKEZÉSI JOG KORLÁTOZÁSÁRÓL. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány rendeletet adott ki a gyűlekezési jog korlátozásáról szóló 1939. évi tilalom tárgyában. A tilalom alól kivételt tehet a belügyminiszter olyan egyesületek és fiókjai tekintetében, melyek megalakulását törvényes rendeletek teszik kötelezővé.

Hajótulajdonosok keresztény voltának igazolása Romániában. Bukarestből jelentik: Rendelet-törvénnyel kötelezték az összes folyami és tengeri hajók tulajdonosait, hogy igazolják keresztény voltukat, továbbá azt, hogy nem vonatkozik rájuk a törvénynek az a rendelkezése, amely a zsidó kézben lévő hajókat az állam javára írja át. (MTI)

Jól mulathat a Törekvés karácsony másodnapján a Kereskedelmi Csarnokban!

Temetés. Treiszta János 20 éves korában a közokrházban meghalt. Temetése december hó 11-én délután 3 órakor lesz a közokrházból az olasz sírkertben. (Caritas.)

Özv. Pituc Gusztávné Gerthner Emma 78 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön 10 órakor lesz a Haller kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

A halott személyesen kérte előnyilváníását. Zalaegerszegről jelentik: Nem mindennapi eset játszódott le hétfőn a zalaegerszegi városházán. Kelemen Antal jelentkezett a polgármesternél és kérte, hogy keltsék életre, mert az anyakönyv adatai szerint ez év szeptembere óta halott. Elmondta, hogy három évvel ezelőtt Prágába utazott. Csakhamar ottfogták katonának és Morvaországba küldték, egy olyan eldugott helyre, ahol nem lehetett rátalálni s hirt sem adhatott magáról. Miután otthon hosszu ideig nem hallottak hirt róla, eltűnését jelentették a zalaegerszegi rendőrségen, amely azonnal megindította a nyomozást, természetesen eredmény nélkül. Családjá már régen belenyugodott eltűnésébe, mikor ez év októberében a Zala ismretlen férfi holttestét vetette partra, amelynek személyazonosságát nem tudták megállapítani. Közszemlére tették ki a holttestet, hátha valaki mégis tud valami utbagazítást adni. Kelemen Antalné valóban felismerte benne régen eltűnt férjét, sőt az öregb-bik Kelemené is édes fiára ismert a halotthan. A holttestet eltemették, majd jegyzőkönyvet vettek fel az esetről s az anyakönyvben Kelemen Antalt felvették a halottak sorába. Most, hogy Kelemen személyesen jelentkezett, legfeljebb csak tiszteletbeli halottként szerepelhet ezentúl az anyakönyvben.

Meghívó. A La Roche és Darvas Faipari r. t. Nagyvárad, f. hó 20-án délután 5 órakor az intézet székházában, Rákóczi ut 21. rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja. Tárgysorozat: 1. Az alapitke leszállítása és a részvényesek összevonása. 2. Az alapszabályok 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 29, 31, 35 §-ainak módosítása és az egyes §-oknak a módosítás folytán szükségessé váló átszámozása. 3. Igazgatóság választása. 4. Felügyelő-bizottság választása. A közgyűlésen résztvehetnek mindazok a részvényesek akik részvényeiket a közgyűlést megelőző nap déli 1 órájáig a vállalat pénztáránál, avagy az S. A. Crédit pour Entreprises Forestieres, Baseli cégnél letétbe helyezik. Amennyiben a közgyűlés határozatképtelen volna, úgy folyó hó 23-án fentnevezett helyen és időpontban új közgyűlés hivatik egybe, amely a megjelent részvényesek számára való tekintet nélkül fog fenti tárgysorozat tekintetében határozni. Nagyvárad 1940. december 10. Az Igazgatóság.

Holnap az Apollóban

A legragyoőbb magyar művészegyüttes legsikerültebb vígjátéka

Karosszék

Ma utoljára:

Péntek Rézi Szeleczy Zita, ifj. Latabár, Rajnay és Szilassy.

Nagyvárad és Biharvármegyei
Vendéglősök, Kávások, Kocsmárosok,
Bodegások és Szállodások Egyesülete
Nagyvárad

Felhívás

1. Felhívjuk az összes vendéglősök, szállodások, bodegások és kocsmárosok, hogy 1940. évi december hó 11-én este 8 órakor jelenjenek meg a Kereskedelmi Csarnok nagytermében, ahol a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság vezető tisztviselője ismertető előadást tart a forgalmi adóról és ezzel kapcsolatos más adó kérdésekről.

2. A pénzügyigazgatóságtól kapott felvilágosítás alapján közöljük, hogy a román „brevet” és a katonai parancsnokság által kibocsátott ideiglenes italmérési engedélyek 1941 május 31-én érvényüket veszítik. Jelzett időpontig a magyar italmérési engedélyek elnyerése végett a kérvényeket be kell nyújtani, illetékes hatóságokhoz.

Részletes felvilágosítást ad a titkári hivatal.

3. 1940. évi december hó 1-én megjelent 400/1940. PM. sz. rendelet 81. szakasza szerint mindazok, akik:

Mg. szeszfőzdei,
ipari szeszfőzdei,
pálinka főzdei,
szeszfinomítói,
ecetgyári

denaturált szesz nagybani és kicsinybani árusítási tevékenységüket az 1940. évi december hó 1. után folytatni kívánják, kötelesek 1940. december hó 15-ig az erre irányuló szándékukat a kir. pénzügyigazgatóságnál írásban bejelenteni.

A bejelentésnek tartalmazni kell az engedélyes nevét, telephelyét, személyi és vagyoni viszonyait, továbbá a folytatni szándékolt tevékenység részletes leírását.

Az előállított szesz mennyiség megállapítása végett minden szeszt előállító vállalatban szesz mérőgépet kell alkalmazni. A bort, szőlőtörkölyt, borseprőt és gyümölcsöt feldolgozó szeszfőzdek az 1938. évi XXX. tc. 30. szakaszához tartozó utasítás egy részében meghatározott feltételek mellett, kőmestári tulajdonban levő Weszyczki-féle szesz mérőgép használatra való átengedését kérheti.

Nánási, elnök.

Dr. Kalas, titkár.

SPORT

Hatalmas érdeklődés előzi meg a Budapest — Erdély válogatott-birkózóversenyt

Az a nagy érdeklődés, amely ez év legnagyobb birkózó eseményét előzi meg, teljesen indokolt, hisz nem kisebb nagyságok állnak a szőnyegre, mint: Bencez Lajos, Magyarország bajnoka, Tóth Ferenc olimpiai bajnok, Ferencz Károly, Kinizsi Rezső, Sívári Kálmán, Kovács Gyula és Bóbis Gyula Magyarország bajnokai. Bóbis a legutóbbi versenyen a német olimpiai bajnok felett aratott győzelmet.

A válogatott csapatot elkséri vitéz dr. Kossuth Ferenc, a Birkózó Szövetség elnöke, Philippovich és Haeffner alelnökök, dr. Papp László szövetségi kapitány, Natura szövetségi főreningvezető, dr. Ambrus Pál szövetségi ügyész.

Az Országos Testnevelési Tanács ügyvezető alelnöke, dr. Prém Lóránd, úgyszintén dr. Micsányi Ottó az OTT főtitkára szintén Váradra érkeztek.

Az ünnepélyes versenyre a Török elnöksége meghívta dr. Hlatky Endre városi és dr. Czifra Kálmán megyei főispánt, dr. Soós István polgármestert és a katonai hatóságok vezetőit, akik a versenyen való megjelenésről biztosították a küldöttséget. A váradai és a többi erdélyi sportegyesületek is testületileg vesznek részt.

A versenyt ünnepély vezeli be, amikor is Budapest válogatottjai és Erdély válogatottjai kicserélik zászlóikat.

A birkózóverseny 15-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor kezdődik a Szigligeti Színházban. Jegyek előre válthatók 10 százalékos engedménnyel a Popper sportüzletben.

Jól mulathat a Török karácsony másodnapján bálján, a Kereskedelmi Csarnokban!

SENATOR CELOFILTER FÜSTSZÜRŐS SZIVARKAHÜVELY

Biztosítják Nagyvárad cukor- és lisztükségeit

Nagyvárad. Saját tud. A belügyminiszteriumban az elmúlt héten közellátási értekezlet volt, amelyen Nagyvárad város részéről dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester vett részt.

Az értekezlet során a főispán és a polgármester előterjesztette a város liszt, cukor és faellátására vonatkozó kívánásait s a polgármester azt kérte, hogy a város és megye faszükségletét abból a Romániában — Vaskőh — rekedt fából fedezzék, amelynek elszállítására nézve az intézkedések már meg is történtek.

Hazaérkezve, intézkedett a polgármester a tüzfahiányra való tekintettel az egyes városi ügyosztályok iütésére vonatkozólag és elrendelte, hogy az egyes hivatali helyiségeket csak 18 fok Celsius fok melege szabad fűteni. Egyben irtézkedett arról is, hogy ennek ellenőrzésére minden ügyosztály egy-egy hőmérőt szerezzen be.

Ami a város lisztellátását illeti, errenézve már megtörténtek az első intézkedések. Ma regyven vagon liszt érkezett a Futura utján Nagyvárad részére. A cukorügyben azt az értesülést kaptuk, hogy azok, akik igényjogosultak, megkapják az őket megillető havi cukoradagot.

Rendelet a kőolaj és szeszkeverékek forgalombahozataláról

Budapest. Saját tud. A Budapesti Közlöny keddi száma közli az iparügyi miniszternek a cseppfolyós tüzelőanyagok és kenőolajok, valamint a szeszkeverékek forgalombahozatalára vonatkozó rendelkezéseknek a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben való alkalmazása tárgyában kiadott rendeletét. A rendelet szerint olyan kereskedő, akinek üzlete a visszacsatolt országrészen van, azokat az anyagokat továbbadás céljából csak az ásványolajipari bizottság engedélyével vásárolhatja, olyan nagyban vásárló fogyasztó pedig, akinek lakása vagy telepe a visszacsatolt országrészen van, ezeket az anyagokat olyan gyárnál vagy kereskedőnél is vásárolhatja, akinek a multban nem vásárolt.

A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok közleménye:

Folyó hó 11-én este fél 8 órakor, a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság vezető tisztviselője előadást tart a Kereskedelmi Csarnok nagytermében, a forgalmi adóról és ezzel kapcsolatos más adó kérdésekről, amelyre tisztelettel meghívotnak kifejezetten csak a fűszeres és szatós üzletek tulajdonosai.

2. A pénzügyigazgatóságtól kapott felvilágosítás alapján a dohányárusítási engedélyek (trafik) kicserélése végett kérvényeket 1940 december 31-ig az illetékes hatóságokhoz be kell nyújtani.

**FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ**

SZÍNHÁZ

"Az ördög nem alszik"

(Vaszary Gábor zenés vigjátékának bemutatója)

Hétfőn este Vaszary Gábor zenés vigjátékát mutatta be a Szigligeti Színház. A darab zenéjét Fényes Szabolcs szerezte. Az ötletes és minden mondatában szellemes darab nagy sikert aratott. A közönség három órán keresztül jól mulatott a zsufolt helyzetkomikumok és pergő élecek sorozatán. Az estét emlékezetessé tette Jurik Julcsi és Hajmássy Miklós vendégszereplése is. Jurik Julcsi feltűnést keltett: nemcsak kitűnő színész, de nagyszerűen táncol s pompás alakjával, kellemes hangjával és elegáns toilletjeivel is megérdemelt sikert aratott. Allandó szerződtetése nagy nyereség volna a színház számára. Hajmássy Miklós régi ismerős. Pár év előtt Somlai Artur együttesével láttuk már Váradon. Azóta sokat fejlődött, — hajlékony, kellemes játéka kitűnő vigjátéki színészt ismertett meg a közönséggel. A főbb szereplők is megállták helyüket s a gondos rendezés (Putnik Bálint munkája) kiküszöbölte az eddig gyakran szembeötlő szerep nemtudást. Kiténő alakítás nyújtottak Berengh Béla, Ross József, Tanay Emil, Nagy Ferenc, Lendvay József, Bihari Zoltán, Rappert Dódi, Keleti Aranka, Bartos Csilla, Körössy Juci és Barsi Béla; a hangulatos, aláfesztő zenét Sárdi Alajos vezényelte finoman...

A színházi iroda közleményei:

— **Az ördög nem alszik.** Jurik Julcsi és Nagy György, a Belvárosi Színház tagjának vendégfelléptével folytatja fiadalmas útját, fokozódó sikerrel. Az újdonság mindenben igazolta a hozzáfűzött és várt reményeket. Vaszary Gábor élete legszellemebb színpadi művét írta meg az Ördög nem alszik ragyogó szövegű színpadi újdonságában, amelyhez melodikus zenét Fényes Szabolcs, a kitűnő zeneszerző városunk szülöttje írt. Az ördög nem alszik a keddi és szerdai előadásán a női főszerepét Jurik Julcsi, a szegedi városi színház szubrettprimadonnája, a férfi főszerepét pedig Nagy György, a Belvárosi színház tagja játssza. A keddi esti előadás A. bérletben, a szerda esti előadás pedig B. bérletben lesz megtartva rendes helyárrakkal.

— **Hamburgi menyasszony, vitéz Tolnay Andor és Timár Ila vendégfelléptével.** Pénteken szombaton este, vasárnap délután 5 órakor és este 9 órakor Vince-Kulinyi óriási sikerű, bűbájos muzsikájú operettjét, a Hamburgi menyasszonyt eleveníti fel a színház együttese vitéz Tolnay Andor és Timár Ila vendégfelléptével. Mint ismeretes, az operett a román megszállás alatt, magyaros szövege miatt, mint irredenta darab be lett tiltva. Ez készítette az igazgatóságot arra, hogy ezt a nagyszerű operettet a maga teljes szépségében, eredeti szövegével bemutassa. Az előadás külön érdekessége, hogy az operett nagyváradi bemutatóján a férfi főszerepét szintén Tolnay Andor játszotta. A színház együttese különös gondal készül az operett színrehozatalára, amely ragyogó kiállításban, új díszletekkel és parádés szereposztásban kerül színre. A többi főszerepét Jurik Ica, Komlós Juci, Fónay Mártha, Horváth Mici, Berengh Béla, Nagy Ferenc, Bihari Zoltán és Szabó Jenő játsszák. A Hamburgi menyasszonyt pénteken este A. bérletben, szombaton este és vasárnap délután 5 órakor, valamint vasárnap este 9 órakor lesz a színház műsorán mindenkor rendes helyárrakkal.

Heti műsor:

Szerda este 8 óra: **Az ördög nem alszik.** — Jurik Julcsi, a szegedi Városi Színház szubrettprimadonnájának vendégfelléptével. B. bérletben. Csütörtökön este 8 órakor: **Finom család.** — Félhelyaru előadás.
Pénteken este 8 órakor vitéz Tolnay Andor és Timár Ila vendégfelléptével a **Hamburgi menyasszony.** Vince Zsigmond és Kulinyi Ernő óriási sikerű operettje. A. bérletben. Rendező: Thanyi Vilmos. Vezényel Szathmáry Endre. Rendes helyárrakkal.
Szombat délután 4 órakor: **Sybill.** Olcsó helyárrakkal.
Szombat este 9 órakor: **Hamburgi menyasszony.** Vitéz Tolnay Andor és Timár Ila vendégfelléptével. Bérletszünetben.
Vasárnap délután 5 órakor: **Hamburgi menyasszony.** Vitéz Tolnay Andor és Timár Ila vendégfelléptével.
Vasárnap este 9 órakor: **Hamburgi menyasszony.** Vitéz Tolnay Andor és Timár Ila vendégfelléptével.

6 óra 50 perckor kezdődnek a budapesti színházi előadások

Vidéken valószínűleg 7 órakor lesz az előadások kezdése

Budapestről jelentik: A rendőrség a miniszterelnökségtől kapott értesítés alapján a következő hivatalos közlést adta ki:

— A világitást korlátozó és a nyilvános helyiségek zárójára szabályozása tárgyában kiadott 8700—1940. M. E. számú rendelet kiegészítéseképpen az állami és magán-színházak esti előadásainak kezdeti időpontja 18 óra 50 perc. (6 óra 50.)

Ez a rendelet tehát megadja a módot, hogy a korai záróra ellenére a színházak közönsége még felkereshesse a vacsorázóhelyeket. A rendelet csütörtökön lép életbe.

A vidéki színházak előadásának kezdetéről külön rendelet intézkedik, amely valószínűleg kedden jelenik meg. Ez a rendelet, értesülésünk szerint, este 7 órában jelöli meg az előadások kezdetét.

Előkészítő intézkedések az 1941. évi népszámlálásra

Fidy Béla miniszteri tanácsos Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. A polgármesteri hivatal megkezdte az 1941. évi népszámlálásra az előkészítő intézkedéseket. A választási körzeteket most állítja össze a mérnöki hivatal. A tanfelügyelőséget és az egyház vezetőit felkérték, hogy a tanítók névsorát közöljék a népszámlá-

lási teendők megbeszélése céljából. Fidy Béla miniszteri tanácsos kedden este Nagyváradra érkezik és érintkezésbe lép a főispánnal és a polgármesterrel a szükséges teendők végleges megbeszélése érdekében.

Arcárhiedetése

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Vasutasok figyelmébe!
Szépen butorozott utcai szoba kiadó az állomáshoz közel, Bálán u. 1. ajtó 7. 271

Különbéjratu
butorozott szoba december 15-re kiadó. — Iskola u. 8. 260

Adás-vétel

Eladó
komplett 12 személyes valódi 14 karatos arannyal szélesen díszített Kobald ékező szerviz, 106 darab. Erdekldők címét a kiadóba kérem „Kobald” jellegére. 268

Két
darab két ajtós modern díofa szekrény, éjjeli szekrényvel, esetleg külön egy-egy is eladó. Alapi u. 1. ajtó 2. szám. 267

Hálószoba
butor eladó. Beöthy Ö. utca 43. szám. 262

A romániai
regátban levő virágkereszetemet és sodronygyáramat elcserelném nagyváradi vagy kolozsvári ingatlanra, — akár szőlővel, akár házzal. Cim a kiadóban. 254

Elcsereendő
Balassa tér 10. számú ház, Romániában levő ingatlanra. Erdekldőni Hitler utca 47. hsz. tulajdonosnál. 251

Művészi kivitelű tiszta gyapjú

magyar perzsák
nagy választékban. Szőnyegjavítás, tisztítás szakszerűen

Csekő
Teleki-utca 56.

Eladók
a német áttelepülők velencei állomásnál lévő élelmezési épület fája, deszka és gerenda anyag. Erdekldőni ugyanott naponta 11—13 között. 250

Erdélyi József
Hlatky u. 8.

Vasület, zománc-edény, háztartási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

Keresz'ény üzlet!

Két
nagyvég finom fehérnemű vászon olcsón eladó. Szigligeti utca 5. ajtó 2. 248

Különléle
Fürdőszoba berendezést 15karban levőt keresek. Csengeri utca 21. 258

Korcsolya

homoru élezés, zipzár javítás Singer műszerésznel, diákonak aranydíj. Szilágyi Dezső utca 6. 221

Agyterítő

megvételre keresek. — Cimet a kiadóba. 140

Ócska

szvettereket gyönyörűen javítok. Kötött ágykabátok, gyermekruhák raktáron. Harisnyatalpalás, kesztyűjavítás Bodánénál, Kossuth utca 6. 264

Allást keres

Menekült
fiatal házaspár, házmesteri állást keres. Horthy Miklós ut 28. 270

Jó munkaeerő
férfi fodrasz segéd állást keres. Kisezítőnek is alkalmos. Volt Prof. G Valsán 2-a. Nilgesz telep. 263

Vas és rézöntő
állást keres, vidékre is. Farkastelep 8, Zsibrita János. 269

Allást nyec

Önállóan
dolgozó cukrasz segédet azonnalra felvesz Vadnay Bertalan cukrasz, Szatmárnémeti, — Horthy Miklós tér 5. szám. 257

Perfekt
vasondoláló és manikűrös kisasszonyt azonnalra felvesz Szaniszló utca 29. szám. Vicsay. 257

Ügyesen
kézimunkázó kifizetőleányt felveszek. Bodáné, Kossuth u. 16. 265

ORA. ÉKSZER, DISZTÁRGYAK
NAGY VÁLASZTEKBAK AZ AJANDEK BOLTBAK

Gierling János
NAGYVÁRAD, SZÉCHENYI TER 10.

Bérelnek
egy forgalmas helyen levő kocsmá üzletnek való helyiséget, megfelelő lakással, vagy anélkül is. Erdekldőni lehet dr. Mucsi Imre ügyvéd, Széchenyi tér 1. II. 17. alatti irodájában. 261

Ebéd, vacsoramenü,
házon kívüli kiszolgálás, 3 tál étel 1.50 P. 2 személy 2.50 P. Elsőrendű magyar ételek, hetenként kétszer szárnyas. Tíz jegy vételnél aranydíj. Pannonia étterem.

Takarékoskodjunk
a fával, szereltesük fel cserépkályháinkat szabadalmazott lépcsőtornával, kizárólagos készítője. — Bessenyei kályhás, Huszár u. 23.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LASZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomdát igazgatója